

Bare sånn helt tilfeldigvis... ...så hadde vi nevene fulle av Oslo-ametyst!

Av Alexander Foss og Morten Bilet

For over et år siden ble det funnet svakt farget ametyst i den nye Midtstubakken i Midtstulia i Holmenkollåsen i 2010/2011. Det var Bjarne Grav, som bor i nærheten, som fant de første ametystene. Undertegnede visste også om dette, men hadde ikke fått muligheten selv til å dra opp å sjekke lokaliteten. Den nye, flotte bakken i Holmenkollen stod klar til Ski-VM vinteren 2011, men på andre siden av veien, litt nedi hellinga, driver de fortsatt og bygger - sakte men sikkert. Det er der ametysten ble funnet.

Oslo i høstsola.
Foto: Alexander Foss.

Morten, så vi kunne like gjerne drøye litt. I tillegg var det flott vær og skyfritt. Men hvor drar man for å finne mineraler midt i Oslo?

Vi dro først en liten tur opp til et sprengningsarbeid i Årvollskogen nordøst i byen. Vi hadde manganaxiniten i tankene, den som ble funnet ikke så langt unna i disse trakter på 60-tallet. Men fant ingenting. Tilbake på ringveien snakket vi tilfeldigvis om at Bjarne hadde funnet ametyst i Holmenkollen, så satte vi kursen dit, siden det ikke var kø den veien.

Store områder i Midtstulia er sprengt ut, og det foregår en storstilt bygging av traséer der. Vi begynte øverst, og jobbet oss nedover. Det er stort sett granitt i dette området, som noen steder grenser til diverse porfyrbergarter og hornfelter mot Oslo.

Men på et lite område på ca 10 x 5 meter var det tegn til druser med kvartskrystaller. Jo mer vi flyttet stein, jo mer dukket opp. Noen meter bortenfor lå det ametyster

Morten Bilet sjekker forholdene.
Foto: Alexander Foss.

Det var fredag før høstferien, siste dag i september 2011 at Morten Bilet kom en tur hjem til meg i Oslo sentrum med steinprøver. I det han skulle gå fant vi ut at vi tar en liten steintur på sparket, siden det var mye kø på veiene ut av byen for

Toppstuffen, lengste krystallengde 3,5cm. Samling og foto: Alexander Foss.

strødd utover en fjellhulle. Da er det bare å hente Mortens alltid tilgjengelige steinutstyr i bilen! De fleste av krystallene var dekket av et tynt rustlag, så det var ikke lett å se hvor pen fargen var, men vi skimtet lys lilla i det svake lyset som var igjen av dagen. Noen var dobbelterminerte, men de fleste løse krystaller fra 1 centimeters størrelse til maksimum 4-5 centimeter. En del av dem har merkelige, naturlige hakk i toppen av krystallene. Da vi stakk hånda inn i druserommene, kjente vi krystaller på veggene. 70-80 stk ble funnet på den lille tiden, og vi delte byttet kjøpt i mellom oss, og bestemte oss for å komme tilbake neste morgen.

Nå hadde vi fått selskap av Jack Olsen, og trioen fant etter hvert en mengde krystaller i kollen-tåka. Etter en vel dramatisk uthugging flere meter over bakken dukket toppstuffen opp - seks pent lilla fargede ametystkrystaller på 3-4 centimeter lekkert dandert på matriks!

Fra venstre: M. Bilet, J. Olsen og B. Grav i bergveggen. Foto: Alexander Foss.

Atter andre var tvillinger, noen var enkle, dobbelterminerte, vokst i hverandre og noen satt på matriks. De fleste lå i store leirehull i det oppstykkede, sprukne og halvrotne fjellet.

Og snakker'n om sola, så dukker'n også opp! Først kom Bjarne Grav i egen person og hjalp masse til med det tunge arbeidet å flytte stein, og på ettermiddagen lettet tåka, og solskinnet kom.

I kveldinga var det nok fire godt fornøyde personer som fikk tungt å drasse hjem. Dagens fangst var på nærmere 30 stk topp kvalitetskrystaller/stuffer, og rundt 50-70 andre ok krystaller – men for all del – det ble flott farge på alle etter steinrensing. Noen av oss var oppom noen ganger senere i oktober, men fant ingenting verken der, eller omkring der oppe.

I månedsskiftet oktober/november ble forekomsten støpt igjen – borte for alltid. Men det var et fantastisk funn – utrolig nok, innenfor Oslo bys grenser!

Nyplukket! Foto: Alexander Foss.

En perfekt dobbelterminert Oslotyst, størrelse ca 5 cm, samling Jan Husum.